

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra Humanitních věd

Bakalářská práce

Lokální stranický systém v obci Nupaky

Petr Staveník

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Akademický rok 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Petr Staveník

obor Provoz a ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název práce: **Lokální stranický systém v obci Nupaky**

Osnova bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše
4. Demografická a socioekonomická charakteristika obce
5. Analýza lokálního stranického systému
6. Závěr
7. Seznam literatury
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 30 - 40 stran

Doporučené zdroje:

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

Čmejrek, J. Lokální a regionální politické stranictví v ČR. In: II. Kongres českých politologů. Praha, 5. – 6. září 2003. Eds.: Dvořáková, V.; Heroutová, A. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2003, ISBN 80-902176-3-X.

Čmejrek, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008, ISBN 978-80-87197-00-4.

Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Luhanová, M. Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN: 80-213-1157-6.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.

Zákon č. 2/2003 Sb.

Zákon č. 491/2001 Sb.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Václav Bubeníček, Ph.D.**

Termín odevzdání bakalářské práce: březen 2011

Vedoucí katedry

Děkan

V Praze dne: 28. 2. 2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Lokální stranický systém v obci Nupaky" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.3.2011

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu inženýrovi Václavu Bubeníčkovvi za jeho čas, který si na mě udělal a za pomoc při tvorbě mé bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat panu starostovi Václavu Řezáčovi za ochotnou spolupráci a za trpělivost s mými dotazy.

Lokální stranický systém v obci Nupaky

The Local Party System in the Municipality of Nupaky

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá stranickým systémem ve vybrané malé obci a jejím vývojem mezi jednotlivými volebními obdobími. Snaží se tyto jevy popsat a charakterizovat jejich vznik a dopad na vývoj obce. Pro pochopení těchto jevů je zapotřebí blíže se seznámit s fungováním politiky na komunální úrovni a vysvětlit vlastnosti jednotlivých samosprávních celků a jejich jednotek. Tato charakteristika je v práci zahrnuta v literární rešerši. Pro práci byla vybrána obec Nupaky v okrese Praha-východ. V praktické části práce je charakterizována jak z pohledu demografického a socioekonomického, tak i z hledisek vývoje politické scény a analýzy místního stranického systému mezi lety 1994 až 2010. Toto období je v práci zahrnuto v jednotlivých etapách po čtyřech ročních intervalech jednotlivých voleb. Jsou zde výsledky jednotlivých kandidátů za volební období a následné složení zastupitelstva v čele se starostou. Podklady pro práci jsou čerpány z odborné literatury, ze stránek Českého statistického úřadu, stránek volby.cz a v neposlední řadě z vlastního výzkumu v obci.

Summary

Bachelor thesis deals with the party system in selected small municipality and its development between different electoral periods. Trying to describe these phenomena and to characterize their impact on the formation and evolution of communities. To understand these phenomena is needed to get to know the functioning of policy at the municipal level and explain the properties of the various local government units and their units. This characteristic is in the works included in the scientific literature. For the work was chosen municipality in the district of Prague-East. In the practical part is characterized by both the demographic and socio-economic, and development aspects from the political scene and analysis of the local party system from 1994 to 2010. This

period is included in the work of the various stages of the four annual intervals on each option. Here are the results of individual candidates for the electoral period and subsequent composition of the council headed by the mayor. Supporting documents for work are drawn from literature, from the pages of the Czech Statistical Office, from the website volby.cz and not least part of this own research in municipality.

Klíčová slova: Obec

Participace

Politika

Starosta

Zastupitelstvo

Volby

Místní stranický systém

Komunální

Keywords: Municipality

Participation

Policy

Mayor

Municipal council

Election

Local party systém

Communal

Obsah

1	Úvod.....	4
	Cíl práce a metodika.....	5
2	Literární rešerše.....	6
	Politika	6
	Stát	7
	Politické strany.....	8
	Lokální politické stranictví	10
	Venkov proti městu	11
	Obec	12
	Obecní samospráva	13
	Orgány obce	14
	Zastupitelstvo	14
	Rada obce	15
	Starosta.....	17
	Obecní úřad	17
	Tajemník obecního úřadu.....	18
	Orgány zastupitelstva obce a rady obce	18
	Obecní volby	19
	Volební legislativa	19
	Funkce voleb	20
	Volební právo v komunálním volebním systému	20
	Volební systém.....	21
	Volby do zastupitelstva obce v České republice.....	21
	Volební obvod.....	22
	Komunální koalice a politické modely v malých obcích podle Jüptnera	22
3	Demografická a socioekonomická charakteristika obce Nupaky	24
	Poloha a charakteristika obce.....	24
	Rozdělení půdy na území obce	25
	Obyvatelstvo	26
	Hospodářská činnost	28
	Vybavenost obce a její infrastruktura	28
	Míra nezaměstnanosti.....	29
4	Analýza místního stranického systému	30
	Komunální volby v roce 1994.....	30
	Komunální volby v roce 1998.....	31
	Komunální volby v roce 2002.....	32
	Komunální volby v roce 2006.....	33
	Komunální volby v roce 2010.....	34
5	Závěr	37
6	Seznam použité literatury.....	39

1 Úvod

Tato bakalářská práce přispívá k výzkumu problematiky politiky na komunální úrovni. Charakterizuje její strukturu, podmínky, které na ni působí a v neposledním případě její odlišnost od politiky na státní úrovni. Obec jako nejmenší správní jednotka je vystavena mnoha faktorům, které ji v průběhu času utváří. Tyto faktory zahrnují např. infrastrukturu obce, velikost obce, společenské zázemí, pracovní příležitosti a s tím spojenou míru nezaměstnanosti, počet obyvatel a dostupnost hromadnou dopravou. Obec je součástí státní správy, proto pro pochopení její současné podoby je zapotřebí seznámit se s fungováním celého státního aparátu. Tato problematika je rozebrána v první části bakalářské práce v literární rešerši. Podklady jsou čerpány z odborné literatury, která se tímto druhem problematiky zabývá. Druhá část práce je demografická a socioekonomická studie vybrané obce Nupaky, ve které je představena podoba obce a její obyvatelstvo. Jsou zde zachyceny problémy obce a její vývoj v období od roku 1994 do roku 2010. Podklady k této části jsou získané formou statistických šetření a návštěv obce. Data byla konzultována osobně s panem starostou Václavem Řezáčem. Ve třetí části je zachycen vývoj místního stranického systému od prvních voleb v roce 1994 až do posledních v roce 2010. Během sledovaného období se práce zabývá složením jednotlivých zastupitelstev, jejich programů. Dále je sledována stálost zastupitelstev v jednotlivých volebních obdobích. Na závěr je stranický systém obce komparován s modely malých obcí a jejich stranických systémů od Petra Jüptnera.

Cíl práce a metodika

Cílem práce je zjistit faktory, které ovlivnily vývoj stranického systému ve vybrané obci. Obec spadá do kategorie tzv. malých obcí. Tyto obce nepřesáhnou hranici 1 000 obyvatel. Po analýze obce nastává konfrontace s teoretickými modely obcí od Petra Jüptnera. Místní politika je v teoretických modelech přirovnávána k tzv. velké rodině. Vybraná obec pro bakalářskou práci se nachází v okrese Praha- východ a jmenuje se Nupaky. Cílem analýzy je zkoumání místního stranického systému v průběhu jednotlivých volebních období. Sleduje zastupitelstva, jejich stálost a vývoj. Práce sleduje nejen politickou úroveň, ale i vývoj obce od roku 1991, kdy se obec osamostatnila od obce Čestlice. Volební roky v práci jsou 1994, 1998, 2002, 2006 a 2010.

Práce se skládá ze tří hlavních částí literární rešerše, demografické a socioekonomické charakteristiky obce Nupaky a analýzy místního stranického systému. Literární rešerše je ucelený přehled výpisků a poznámek z odborné literatury, která se zabývá politikou, obcemi a lokálními stranickými systémy. Druhá část práce pracuje se statistickými údaji zjištěnými z internetových stránek Českého statistického úřadu a vlastním terénním šetřením, při kterém proběhly i polostrukturovanými rozhovory se starostou obce Václavem Řezáčem a s místními obyvateli. Dále seznamuje s vývojem obce z hlediska počtu obyvatel a hospodárností obce. Třetí část práce se zabývá analýzou místního stranického systému v Nupakách. Tato část představuje analýzu výsledků voleb od roku 1994 do roku 2010. Tato data byla převzata ze stránek volby.cz. Tyto tři části práce tvoří ucelený přehled o fungování obce Nupaky. Analýza se zabývá stálostí personálního obsazení místního zastupitelstva.

2 Literární rešerše

Politika

Dle encyklopedického slovníku je politika charakterizována jako „*Umění řídit stát, respektive vztahy mezi, státy, správa věcí veřejných; oblast společenské (veřejné) činnosti. Spočívá v účasti politických subjektů (stran, skupin jednotlivců) na státních záležitostech; nástrojem k prosazení cílů a zájmů je politická moc, o jejíž získání usilují různými (násilnými, demokratickými) prostředky.*“¹

Každý den se dostáváme do styku s množstvím informací, které k nám přicházejí z tisku, rádia a především z televize. Pro některé lidi je velice těžké se v tomto informačním přívalu orientovat. Následně vybírají pouze ty informace, které jsou pro ně snáze pochopitelné a porozumí jim. Většinou se týkají osobností politiků a to především afér, osočování se navzájem a jejich nedostatků. Způsob vnímání těchto informací zapříčiní kategorický soud těchto lidí, že politika je špatná. S tímto závěrem by se, ale člověk neměl spokojit. Měl by hledat argumenty, zda je tomu vůbec tak, proč tomu tak je a pokusit se nalézt chybu.²

*„Politika je to, co dělají politikové nebo ti, kdo se jimi chtějí stát; politikové pak jsou zvláště k tomu účelu se přihlásivší osoby, jež jsou placeny za to, že dělají politiku; vlastním účelem politiky je poskytnout těmto osobám stále zaměstnání nebo ukojení jisté ctižádosti; my ostatní pak na to platíme.“*³

¹ Encyklopedický slovník, Encyklopedický dům a Nakladatelství Odeon, Praha, 1993.

² DAVID, Roman. *Politologie*. 5. dopl. vyd. Olomouc: Olomouc, s. r. o., 2005. Politika, s. 458. ISBN 80-7182-162-4.

³ Čapek, K.: *O věcech obecných čili Zóon politikon*, Čs. Spisovatel, Praha, 1991.

Stát

Dle encyklopedického slovníku je stát charakterizován jako „*Forma organizace lidské společnosti, vyznačující se sdružením obyvatel určitého území v právní celek (státním územím jako věčným podkladem a občany jako osobním podkladem). Státní moc je nezávislá a neodvozená od žádné jiné (suverenita, svrchovanost), omezená jen prostorově (státním územím). Svě vnitřní i vnější záležitosti si každý stát řeší sám (omezen pouze mezinárodním právem).*

Stát bývá považován za samoučelný nebo se mu připisuje neměnný či historický proměnlivý účel.

První státy v dějinách (sumerská říše, Egypt), vznikly zhruba 3500 let př. n. l. (příčiny jejich vzniku jsou vysvětlovány různě, v oblasti psychologické, ekonomické, mocenské). V současném světě existuje kolem 200 nezávislých států.“⁴

Stát bývá definován jako organizace společnosti pomocí politiky. Idea státu v novodobém západním politickém myšlení je spojována s označením neosobního zákonného nebo ústavního řádu se schopností spravovat, udržovat a kontrolovat dané území vytyčené hranicemi. Každý stát je složen z několika prvků:

- území;
- obyvatelstvo;
- státní organizace (vláda, státní moc, právní řád).⁵

V současné politologii existují tři výchozí typy definic státu; pluralistická, etatistická a instrumentalistická (marxistická).

⁴ Encyklopedický slovník, Encyklopedický dům a Nakladatelství Odeon, Praha, 1993.

⁵ DAVID, Roman. *Politologie*. 5. dopl. vyd. Olomouc: Olomouc, s. r. o., 2005. Stát, s. 458. ISBN 80-7182-162-4.

Politické strany

Dle encyklopedického slovníku jsou politické strany a politická hnutí charakterizovány jako „*Dobrovolná sdružení občanů k jejich účasti na politickém životě, zejména k vytvoření zákonodárných sborů a orgánů místní samosprávy.*

Podle práva ČR jsou politické strany a politická hnutí právnické osoby, vznikají zejména registrací, zanikají vlastním či soudním rozhodnutím. Jsou odděleny od státu, nesmějí nahrazovat činnost jeho orgánů, nesmějí se ozbrojovat, působit v ozbrojených silách ani na pracovištích (mohou se organizovat zásadně na územním principu). Členem může být jen občan starší 18 let; nikdo nesmí být ke členství nucen.“⁶

Politické stranictví dosáhlo svého rozkvětu v moderních zemích koncem 19. století a počátkem 20. století. Tato doba se nese ve znamení dotváření novodobých demokratických systémů vládnutí. Politický život se otevřel pro více vrstev společnosti. Začala vznikat masová hnutí, jež si vynutila mnohé demokratické reformy, jako bylo zavedení volebního práva. Nastala změna podmínek na politické scéně a stávající strany se jim musely přizpůsobit, kdyby ne musely by opustit politický život. Nové podmínky nahrávaly spíše stranám se stabilní rozvětvenou, lokálně a regionálně zakotvenou organizační strukturou. Tyto strany disponovaly silnou masovou základnou svých příznivců a s podpůrnými společenskými hnutími. Takto se formulovaly moderní masové politické strany, které čerpaly podporu z třídních a stavovských zájmů.⁷

„Strana je organizace lidí se stejnými politickými názory a cíli, snažící se získat politickou moc, která by ji umožnila uskutečnit její záměry.“⁸

⁶ Encyklopedický slovník, Encyklopedický dům a Nakladatelství Odeon, Praha, 1993.

⁷ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

⁸ KUBÁLEK, Michal; ČMEJREK, Jaroslav; PÁTEK, Zdeněk. *Politologie: učební texty*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 1996. 361 s. str. 155

Na počátku 20. století se model masové politické strany začínal vyčerpávat a během století postupně začal ustupovat. Začínají se prosazovat strany elitní, které se zaměřují prioritně na mobilizaci přímo voličů, nikoli členů. Uplatňuje se širší sociální orientace politických stran (catch-all parties), která vytěsňuje bývalé třídní či stavovské základy a stranické vazby. Toto nahrazení se dotklo reprezentace zájmů některých skupin občanů, např. dělnické, zemědělské a venkovské populace, která v současné době představuje už je zlomkovou část voličů. Souběžně dochází i k redukci a dohodám o spolupráci politických stran. Začínající tendence kartelizace stranických systémů hrozí nebezpečím převrácení zprostředkovatelských vztahů a v takovém případě může nastat, že se stát podřídí vzniklému uskupení. Tento zvrát pak neslouží občanům, ale politickým stranám a na ně navazujícími lobbistickými skupinami.⁹

Obecným trendem se ve vyspělých demokratických státech stává neustálé oslabování členských základů politických stran. Dalším závažným problémem pro moderní demokracii je klesající účast občanů ve volbách. Tyto problémy se zřejmě nedají nazvat úpadkem politických stran, ale jen jejich upevňování neprobíhá mezi občany, ale ve sféře státní moci a veřejné oblasti. Politické strany navazují vztahy na tyto sféry a ty jim pak přinášejí upevňování jejich moci. Tento proces bývá nazýván „parlamentizací“ či „governmentalizací“ politických stran. Analýzou postavení a organizačního vývoje politických stran v moderních státech se zabývali v roce 1994 Katz a Mair. Jejich výzkum vedl ke třem základním na sebe nezávislým aspektům, které utvářejí politické stranictví a formulují stranu:

- fungování stranické základny (party on the ground)
- činnost vedoucích orgánů strany (party in the central office)
- působení představitelů strany ve veřejné politice (party in public office)¹⁰

⁹ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

¹⁰ tamtéž

Lokální politické stranictví

Při charakteristice lokálního politického stranictví je důležité vymezit základní typy subjektů, které na sebe působí uvnitř lokálního politického systému. Subjekty mezi sebou vytváří určité vazby, které formují systém. Toto se týká např. formy kandidatury v obecních volbách. Podle § 20 zákona č. 491/2001 Sb. mohou být volební stranou „*Registrované politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů*“.¹¹ Tento zákon ukazuje rozmanitost politického angažmá v lokálním politickém prostoru.¹²

Politické strany a politická hnutí jsou subjekty s časovou kontinuitou vývoje a organizační stabilitou. Z pohledu organizační stability vznikají mezi jednotlivými volebními stranami propastné rozdíly. Na druhé straně subjekty tvořené nezávislými kandidáty a dalších forem sdružení či koalic se vyznačují nestabilitou a proměnlivostí. Tyto organizace jsou často založeny jen k jedinému účelu a to účasti ve volbách. Nedisponují organizačními strukturami a mají nestabilní základnu. Seskupení postrádá vizi do budoucna, není zajištěna kontinuita politického působení. Na tomto stylu organizace se dá definovat základní rozdíl mezi politikou na národní úrovni a politikou lokálního prostoru. V národní politice je kontinuita úzce spojena s organizací a strukturou než na jednotlivé osobnosti, v lokální úrovni to bývá často naopak. Ve venkovských obcích a menších městech probíhá změna hlavních politických subjektů, aniž by se však měnily klíčové osobnosti politické scény.¹³

Na lokální úrovni uvnitř skupiny politických stran a hnutí, jejichž společným znakem je registrace u Ministerstva vnitra ČR, můžeme nalézt rozdílnou organizační strukturu. Hlavní roli v této skupině politických subjektů mají celostátní, převážně parlamentní politické strany. Jejich vývoj členských základů je demokratický proces

¹¹ § 20 zákona č. 491/2001 Sb.

¹² ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

¹³ tamtéž

vázán právě na lokální úroveň. Registrovaná politická hnutí či politické strany v lokálním prostoru, jejichž založení může souviset s lokální potřebou nebo zájmy dané komunity. Tyto strany mohou být pak v opozici k celostátně velkým působícím stranám. Zde se však může vyskytnout i motiv spíše taktického hlediska, a v takovém případě v praxi není podstatný rozdíl mezi sdružením nezávislých kandidátů a registrovanou lokální politickou stranou.¹⁴

Venkov proti městu

Postupem času se způsob života pocházející z městského a průmyslového prostředí stále více dostával na zemědělský venkov. Při tomto působení byla potlačována vlastní identita místních obyvatel. Byla snaha o posílení vlastní identity. Snaha se změnila v ideu konzervatismu a zidealizované venkovské prostředí bylo dáno jako protiklad k městu, která zastupovalo zdroj všech problémů např. rozvrat rodiny, korupce násilí a úpadek společnosti. V západním světě se nositelem myšlenky konzervatismu stala venkovská šlechta, naopak ve východní Evropě, zejména v Rusku se stal nositelem myšlenky prostý venkovský člověk. V protikladu ke konzervatismu se objevila myšlenka liberalismu. Liberalismus naopak považoval venkov za nesvobodu, zaostalost a společenskou nerovnost. Budoucnost viděli v městu, které pro ně znamenalo jedinečný pokrok, čistotu, svobodu a rovnost.¹⁵

Přestože tendence městského vlivu, který ovlivňoval život na venkově, byla silnější. Docházelo i k opačnému efektu, který byl způsoben masovými migračními vlnami stěhování obyvatelstva z venkova do měst. To způsobilo přenášení venkovských hodnot do městské společnosti. Docházelo k prolínání venkovského stylu života s městským. Migrační přírůstek byl tak vysoký, že městská společnost nestíhala tyto přírůstky absorbovat. Pro přistěhovalce byla adaptace na rozdílné poměry a vazby velmi složitá a často docházelo ke zvolení špatné strategie začlenění. Známým příkladem toho problému zvolení špatné strategie se objevuje v USA na počátku 20. století.

¹⁴ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

¹⁵ tamtéž

Přistěhovalci z italského venkova se svými zvyklostmi a mentalitou dali vzniknout italské mafii, která rozšířila organizovaný zločin po celých USA.¹⁶

Obec

„Obec tedy vzniká, děl jsem, jak myslím, proto, že nikdo z nás není soběstačný, nýbrž mnoha věcí se mu nedostává; či který jiný důvod vede podle tvého mínění k založení obce?

Žádný jiný.“¹⁷

Současné chápání obcí v rámci evropského prostoru, ve kterém se česká země nachází, a jsou jeho nedílnou součástí, je ovlivněno dvěma hlavními ukazateli. První ukazatel se zabývá skutečnou historií sídla a sounáležitosti jeho obyvatel. Druhý ukazatel zkoumá zidealizovanou představu o sídlech mající původ v 19. století.¹⁸

„Ke skutečně historickým kořenům dnešní místní samosprávy lze počítat dávné a kontinuální tradice českých i jiných evropských sídel, jejichž obyvatelé rozhodovali o některých záležitostech sami či prostřednictvím svých reprezentantům (šlo o některé disciplinární záležitosti, o vlastnictví a správu obecních luk a lesů apod.).“¹⁹

Pro vymezení obce jako subjektu se v zásadě používají tři přístupy. První přístup je založen na ukazateli počtu obyvatel daného sídla. Na území České republiky je za limitní hranici definující venkovské obce považována hodnota 2 000 obyvatel, jak teoreticky, tak i v programových dokumentech. Tato hranice zároveň slouží i k oddělení neměstských obcí od měst. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), posunul

¹⁶ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

¹⁷ Platón: *Ústava*, J. Laichter, Praha, 1921, str. 82-84, 283

¹⁸ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. Funkce místní samosprávy, s. 256. ISBN 978-80-247-2908-4.

¹⁹ tamtéž

tuto hranici na 3 000 obyvatel. V praxi při pokusech definovat venkovský prostor můžeme setkat s oběma hranicemi, ale i s hranicí 1 000 a dalšími.²⁰

Obecní samospráva

„Obnovení obecní samosprávy v roce 1990 bylo sice poněkud ve stínu obnovení pluralitní demokracie a dalších velkých polistopadových změn na národní úrovni, přesto však neodmyslitelně patřilo ke klíčovým krokům transformačního procesu po roce 1989. Jak uvádí velká komparativní analyzující transformační procesy na lokální úrovni v postkomunistických zemích střední Evropy, všichni klíčoví aktéři v regionu od počátku změn pokládali decentralizaci vládnutí a obnovení lokální demokracie za životně důležité prvky [Baldersheim et. Al. 1996: 7n]. V České republice již na počátku roku 1990 všechny velké politické strany a hnutí podporovaly teritoriální decentralizaci, zdůrazňovaly důležitost silných demokratických municipalit a vyhlášovaly záměr podporovat uskutečnění místní samosprávy. Takové cíle byly zahrnuty do volebních programů politických stran a hnutí na jaře 1990.“²¹

Tyto změny ovšem neprobíhaly nárazově, ale postupným vývojem. Na úrovni obcí bylo základem pro ustálení vývoje nutné nejdříve změnit institucionální charakter. V průběhu těchto změn se postupně vytrácela dříve zaběhnutá praxe podřízenosti místní správy ústřední státní moci. Ze začátku zůstávalo obnovení místní samosprávy v určitém stádiu stagnace. To bylo způsobeno absencí skutečného politického a ekonomického rozhodovacího mechanismu. M. Illner tento problém zaznamenal jako rozdíl v postupu institucionální změny.²²

²⁰ ČMEJREK, Jaroslav, et al. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Praha: Kernberg Publishing, 2009. Venkovské obce ČR, s. 133. ISBN 978-80-87168-10-3.

²¹ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

²² tamtéž

Orgány obce

Obec představující veřejnoprávní subjekt může vykonávat své úkony pouze prostřednictvím svých orgánů, respektive funkcionářů – fyzických osob. V ústavě České republiky je znám pouze termín zastupitelstvo („Obec je samostatně spravována zastupitelstvem“ – čl. 101 Ústavy ČR), zákon o obcích vymezuje zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad, zvláštní orgány obce a také komise, na kterou byl přenesen výkon přenesené působnosti. Specifickým orgánem je správa obce. Od roku 2000 došlo k přejmenování „obecního zastupitelstva“ na „zastupitelstvo obce“, z „obecní rady“ na „radu obce“. Tato změna upravila nezávislost subjektů.²³

Zastupitelstvo

Základním orgánem obce je zastupitelstvo obce. Jeho důležitost spočívá v jeho složení, o kterém rozhodují přímo občané v obecních volbách. Rozsah zastupitelstva je určen podle počtu obyvatel dané obce. Je to:

- do 500 obyvatel 5 až 15 členů
- od 500 do 3 000 obyvatel 7 až 15 členů
- od 3 000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů
- od 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů
- od 50 000 do 150 000 obyvatel 35 až 55 členů

Funkce zastupitele se neslučuje s jinými veřejnými funkcemi nebo pozicemi. Mandát je získán okamžikem zvolení. Do tří dnů od ustavujícího zasedání však musí daný člen zastupitelstva učinit právní úkony směřující k odstoupení z neslučitelné funkce. Do tří měsíců pak musí předložit doklad o tom, že důvod neslučitelnosti pominul. Na prvním zasedání zastupitelstva je povinen složit přísahu.²⁴

²³ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. Funkce místní samosprávy, s. 256. ISBN 978-80-247-2908-4.

²⁴ Čmejrek, J; Bubeníček, V; Luhanová, M. *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN: 80-213-1157-6.

Člen zastupitelstva je reprezentant voličů, není vázán žádnými příkazy, pokyny ani nařízeními. Svůj mandát by si měl vykonávat jen podle svého svědomí. Není u něj ani vazba na subjekt, za který kandidoval.²⁵

Zastupitel disponuje třemi základními právy: právo iniciativy, právo interpelace, právo informace. Zastupitel je povinen: aktivní účasti a vyvarovat se střetu zájmů.²⁶

Zastupitelské právo je vyhrazeno pouze pro zastupitele, nelze ho přenést. Schvaluje program rozvoje obce, rozpočet a závěrečný účet obce, zřizování trvalého a dočasného peněžního fondu obce. Zastupitelstvo volí starostu, místostarostu (y) a další členy a odvolávat je z funkce. Zřizovat a rušit obecní policii a vyhlášovat místní referenda. Vydává a stará se o obecnou závaznou vyhlášku obce. Navrhovat úpravy katastrálních území uvnitř obce, schvalovat o změně hranic obce a o slučování obcí.²⁷

Zastupitelstvo může rozhodovat a dojít k platnému usnesení pouze za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů. Pro platné přijetí jakéhokoli usnesení i volby je zapotřebí nadpoloviční souhlas všech členů, pokud zákon nestanoví jinak. Zákon stanoví jinak pouze v případě místního referenda. Toto rozhodnutí může zcela zastavit rozhodování zastupitelstva.²⁸

Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti. Tento útvar je ve své činnosti odpovědný zastupitelstvu obce. Může být někdy nahrazen funkcí starosty, s výjimkou věcí, jež zákon svěřuje do činnosti zastupitelstva obce. Tento příklad se týká

²⁵ Čmejrek, J; Bubeníček, V; Luhanová, M. *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN: 80-213-1157-6.

²⁶ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

²⁷ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa, 2008.

²⁸ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. Funkce místní samosprávy, s. 256. ISBN 978-80-247-2908-4.

obcí, kde se rada nevolí. Nastane-li případ, že je rada odvolána a není zvolená nová. Setrvává stávající ve výkonu činnosti až do zvolení nové.²⁹

Rada obce se skládá z funkcí starosty, místostarosty/ů a další členové rady, volení z řad členů zastupitelstva obce. Rada je tvořena lichým počtem členů- pět, sedm, devět nebo jedenáct členů. Tento počet nemůže přesahovat třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce se nevolí v obcích, v nichž zastupitelstvo dané obce má počet členů menších než patnáct.³⁰

Po ukončení mandátu starosty nebo místostarosty, přestává být zároveň i členem rady obce. Toto odvolání může být nařízené nebo z vlastního rozhodnutí složit funkci. Klesne-li počet členů během funkčního období pod pět a na nejbližším zasedání zastupitelstva dané obce nebude doplněno, přechází její pravomoc a povinnosti na zastupitelstvo obce.³¹

Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, schůze jsou neveřejné. Rada může přizvat k jednání člena zastupitelstva či jiné osoby. K platnému usnesení rady může dojít pouze při přítomnosti nadpolovičního počtu členů rady a schváleno též nadpolovičním počtem členů. Ze schůze rada pořizuje zápis, který je podepsán starostou spolu s místostarostou nebo jiným radním. Zápis je uložen u obecního úřadu k nahlédnutím členů zastupitelstva obce.³²

Rada obce zabezpečuje hospodaření obce s přiděleným rozpočtem. Vydává nařízení obce. Vyřizuje za obec vztahy s obchodními společnostmi.³³

²⁹ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

³⁰ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

³¹ tamtéž.

³² tamtéž.

³³ tamtéž.

Starosta

Starosta zastupuje obci navenek. Volí jej zastupitelstvo z řad svých členů. Starosta i místostarosta musí být občany České republiky. Zodpovídá se přímo zastupitelstvu a může jmenovat i odvolávat tajemníka obecního úřadu.³⁴

Starosta zařizuje a většinou vede zasedání zastupitelstva obce a rady obce. Svým podpisem spolu s ověřiteli podepisuje zápisy z jednání zastupitelstva i rady obce. Pokud se starostovi nezdá, že je usnesení rady obce korektní, může ze své pravomoci pozastavit usnesení rady obce a svou připomínku přednést před zastupitelstvem. Starosta spolu s místostarostou též podepisují právní předpisy obce. Pokud nastane předčasné ukončení jeho mandátu ve funkci starosty, setrvává do doby, dokud není zvolen jeho nástupce.³⁵

Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou (místostarostové), tajemníkem obecního úřadu a zaměstnanci obce zaměstnanými na obecním úřadě. V krajní situaci může obecní úřad obsahovat jen dva členy a to starostu a místostarostu. Funkce tajemníka nemusí být zřízena. V čele obecního úřadu stojí starosta. Samostatné působení obecního úřadu spočívá v plnění úkolů, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce. Podporuje činnost výborů a komisí. Dále rozhoduje v případech stanovených zákonem o obecním zřízení nebo zvláštním zákonem.³⁶

V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností je povinností vykonávat funkci tajemníka. Tajemník je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu přímo starostovi. V obcích kde funkce tajemníka není zřízena, přechází

³⁴ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

³⁵ tamtéž.

³⁶ tamtéž.

povinnosti na starostu. Tajemník obecního úřadu se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním.³⁷

Tajemník obecního úřadu

Funkce tajemníka obecního úřadu se zřizuje v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce. Úkoly přijímá i od zastupitelstva obce, rady obce nebo starosty. Stanovuje podle právních předpisů platy všem zaměstnancům obce spadajících pod obecní úřad. Plní úkoly statutárního útvaru zaměstnavatele konkrétních právních předpisů vůči zaměstnancům obce zařazených do obecního úřadu. Dále vydává spisový řád, pracovní řád a skartační plán a další vnitřní směrnice obecního úřadu, nevydává-li je obec.³⁸

Orgány zastupitelstva obce a rady obce

Výbory:

Slouží zastupitelstvu jako jeho iniciativní a kontrolní orgány výbory, kterému předkládají svá stanoviska návrhy a jsou mu zodpovědné. Výbory plní úkoly zadané zastupitelstvem obce. Předsedou výboru je vždy pouze člen zastupitelstva. Počet členů výboru je vždy lichý. Rozhodnutí výboru je vždy v písemné podobě a podepsané předsedou výboru. Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.³⁹

Výbor předkládá zastupitelstvu obce, radě obce a výborům návrhy a připomínky týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce. Vyjadřuje se k návrhům předkládaným

³⁷ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. Funkce místní samosprávy, s. 256. ISBN 978-80-247-2908-4.

³⁸ tamtéž.

³⁹ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí. Pokud se to přímo týká některé části obce. Dále se může vyjadřovat k připomínkám a podnětům předkládaným občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v některé části obce, útvarům obce.⁴⁰

Komise:

Komise je zřízena radou obce. Využívá ji v činnosti iniciativního a poradního orgánu. Své připomínky a náměty předkládají přímo radě obce. Komise může být též výkonným orgánem, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. V čele komise stojí její předseda. Může to být pouze osoba, která prokázala zvláštní odborné zkušenosti a je způsobilá k vedení komise. Komise se usnává většinou hlasů všech svých členů. Komise je přímo odpovědná radě obce, ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi.⁴¹

Obecní volby

Volební legislativa

Na území České republiky od roku 1990 platí čtyři zákony upravující proces komunálních voleb. Tyto zákony se nazývají zákon č. 368/1990 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích, zákon č. 298/1992 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích a místním referendu, zákon č. 152/1994 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů a poslední zákon č. 491/2001 Sb. O volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů.⁴²

V komunálním volebním systému po roce 1990 je výrazná stopa stošedesátileté (padesátileté přerušení) tradice obecní samosprávy v českých zemích. Výchozí inspiraci pro stávající volební systém musíme hledat v tzv. prvorepublikovém období.⁴³

⁴⁰ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

⁴¹ tamtéž.

⁴² tamtéž.

⁴³ tamtéž.

Funkce voleb

Periodické opakování svobodných voleb je jedním z hlavních pilířů zastupitelské demokracie. Volby jsou založeny na principu všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Občanům je nabídnuta možnost výběru jednotlivých stran a kandidátů. Získávají možnost kontrolovat zastupitelské a exekutivní orgány a v případě nespokojenosti s politickou působností reprezentantů ji vyměnit. Svobodný výběr umožní ustanovit legitimní politické a správní orgány. Na základě voleb se zjišťuje aktuální rozložení politických sil v dané politické oblasti. Odráží se zde aktuální požadavky a priority společnosti. Po volebních výsledcích následuje rozdělení mandátů, vytvoření většiny a exekutivy, utvoření opozice, která pak většinu a exekutivu kontroluje. Politické síly, jež na sebe vzájemně působí, reprezentují různé, někdy i značně odlišné zájmy, priority a vize.⁴⁴

Všeobecné volební právo je založeno na principu aktivní a pasivní účasti ve volbách. Aktivní právo znamená právo volit a pasivní zas právo kandidovat. Tyto práva by měli mít všichni občané, kteří dosáhli prahové hranice věku, pokud u nich nenastala nějaká překážka výkonu volebního práva. V České republice, stejně jako ve většině evropských zemí, občan nabývá aktivního práva věkem 18 let. Právo kandidovat ve volbách do poslanecké sněmovny nabývá občan dosažením věku 21 let, pro volby do senátu je věková hranice vyšší a to 40 let. Pro obecní volby je věková hranice 18 let jak pro pasivní tak i pro aktivní.⁴⁵

Volební právo v komunálním volebním systému

Od roku 1990 platí stejná věková hranice 18 let pro aktivní i pasivní volební právo. Dále je podmínkou trvalé bydliště v obci a státní občanství České republiky. Od roku 2001 je podmínka státního občanství upravena a poskytuje občanům jiných států,

⁴⁴ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. Funkce místní samosprávy, s. 256. ISBN 978-80-247-2908-4.

⁴⁵ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

kterým je mezinárodní úmluvou přiznáno právo volit, účastnit se voleb (občané EU). Záporně je aktivní volební právo vymezeno proti těm, kdo jsou ve výkonu trestu odnětí svobody nebo pracují jako vojáci z povolání v zahraničí. Pasivní volební právo přiznává právo být volen všem výše zmíněným. Mohou být ve svých obcích voleni.⁴⁶

Volební systém

Volební systém převádí vůli voličů do podoby voleného zastupitelského orgánu. Následující sčítání hlasů a jejich převod na mandáty se nazývá volební procedurou. Dále upravuje celý volební proces, včetně zpracování a kontroly seznamů voličů, zřízení volebních orgánů, sestavení kandidátních listin, organizace vlastního hlasování občanů, vyhlášení volebních výsledků. Sumace hlasů a jejich následné převádění na mandáty se nazývá volební procedurou.⁴⁷

Pro podrobnější zkoumání volebního systému se používají dva základní volební principy a to většinový a proporcionální. Jejich odlišnost spočívá v konstrukci volebních obvodů. Zatímco většinový systém vychází z jednomandátových volebních obvodů, systém proporcionální vychází z obvodů vícemandátových.⁴⁸

Volby do zastupitelstva obce v České republice

Volby do zastupitelstev obcí v České republice vymezuje zákon č. 491/2001 Sb. Jsou v něm vytyčeny podmínky výkonu volebního práva, organizace voleb i rozsah soudního přezkumu. Konají se na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva

⁴⁶BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. Funkce místní samosprávy, s. 256. ISBN 978-80-247-2908-4.

⁴⁷ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

⁴⁸ tamtéž.

tajným hlasováním dle poměrného zastoupení. Funkční období zastupitelstev obcí je čtyřleté.⁴⁹

Právo volit a být volen, čili aktivní a pasivní právo je vymezeno zákonem č 128/2000 Sb. Zákon definuje občana obce a jeho práva. Pro možnost volit do zastupitelstva musí občan splňovat dvě podmínky. První podmínkou je státní občanství České republiky a trvalé bydliště v obci. Druhá podmínka se týká spodní věkové hranice 18 let. Mezinárodní úmluvou je umožněno podílet se na volbách i občanům jiných států, pokud mají trvalé bydliště v dané obci, neboť členem zastupitelstva může být zvolen v zásadě každý volič.⁵⁰

Volební obvod

Obec je samostatný volební obvod, ale zastupitelstvo má pravomoc vytvořit víc volebních obvodů. Počet volených zastupitelů a volebních obvodů je závislý na velikosti dané obce. Obce do 10 000 obyvatel nejméně pět zastupitelů, pro obce do 50 000 obyvatel nejméně sedm zastupitelů a pro obce nad 50 000 nejméně devět členů zastupitelstva obce.⁵¹

Komunální koalice a politické modely v malých obcích podle Jüptnera

S materiálem o komunálních koalicích se spíše nesetkáme, většina podkladů je tvořena pro koalice na celostátní úrovni. Pro pochopení komunální úrovně a vymezení její problémů, se proto musíme nejprve seznámit s celostátními modely od Petra Jüptnera.⁵²

⁴⁹ ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

⁵⁰ tamtéž.

⁵¹ tamtéž.

⁵² Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue* č. 2, 2004, s. 80 – 101.

V americké tradici je za hlavní cíl považováno získání exekutivní pozice, ale v evropské je požadováno za důležité prosadit politický program.⁵³

Vytvořené koalice se dají rozdělit celkem do tří skupin. První skupina je tvořena koalicemi s minimálním počtem členů, které zabezpečují většinu v legislativě. Druhá skupina je tvořena koalicemi tzv. velkými koalicemi, kde působí jeden nebo více nadbytečných členů. Poslední třetí skupinou jsou menšinové koalice, které mají menšinové zastoupení v legislativě. Na jednotlivé členy koalice musíme pohlížet jako na samostatné aktéry.⁵⁴

Pro převod z celostátní úrovně na úroveň komunální je potřeba najít ekvivalenty k pojmům vláda, premiér, parlamentní a politické strany. Vládu lze převést do komunální úrovně na obecní či městskou radu, parlament na zastupitelstvo a premiéra na starostu. Politické strany se na komunální úrovni určují hůře, vznikají různá sdružení nezávislých kandidátů s členy bez politické příslušnosti. Vhodný termín pro politické strany jsou politické tábory.⁵⁵

Nejmenší obce mají kritéria v podobě horní hranice počtu obyvatel, která se pohybuje kolem 1700 obyvatel. Na politické scéně se nezdáka objevují pouze nezávislí kandidáti a jejich sdružení, formálně zde často existují maximálně dvě politické strany. Politická sdružení a strany mají nízký počet členů. Tito členové se nedrží své politické příslušnosti a chápou ji jako jakési nutné zlo, na které se po volbách zapomíná.⁵⁶

Samospráva v nejmenších obcích bývá zpravidla tvořena nezávislými kandidáty v různých podobách jako jednotlivci nebo jako sdružení nezávislých kandidátů. Model samosprávy nejmenší obce bývá přirovnáván k tzv. velké rodině, která je chápána jako nesoutěživý systém. Mezi jednotlivými členy zastupitelstva probíhá spolupráce a nepanuje soutěživá povaha.⁵⁷

⁵³ Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue* č. 2, 2004, s. 80 – 101.

⁵⁴ tamtéž.

⁵⁵ tamtéž.

⁵⁶ tamtéž.

⁵⁷ tamtéž.

3 Demografická a socioekonomická charakteristika obce Nupaky

Tato část studie charakterizuje obec Nupaky, pomocí demografických a socioekonomických ukazatelů. Na jejich základě můžeme lépe proniknout do problému obce a jejího politického prostředí. Dochází zde také k rozvoji nové rezidenční nebo komerční výstavby. Obec se stále vyvíjí.

Poloha a charakteristika obce

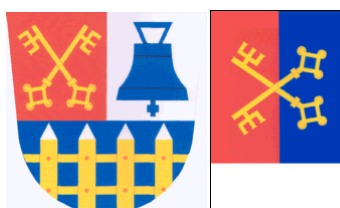
Obec Nupaky se nachází ve středočeském kraji v bývalém okrese Praha- východ. Leží 16 km jihovýchodně od centra Prahy. Ve vzdálenosti 8 km od obce prochází dálnice D1, která spojuje Prahu s Brnem. Napojení na dálnice je z obce vzdáleno necelých 4 km. Nachází se v nadmořské výšce 315 m. n. m. mezi obcemi Čestlice, Praha- Benice, Říčany, Dobřejovice a ve vzdálenosti 5 km je město Říčany. Souřadnice zeměpisné polohy jsou 49°59'23" s. š. a 14°36'12" v. d..

Tabulka č. 1: Charakteristika obce

Název obce	Nupaky
Kód obce	564907
CZ-NUTS	CZ0209
Okres	Praha- východ
Rozloha	318 ha
Nadmořská výška	310-325 m.n.m
Počet obyvatel	590
Starosta	Ing. Václav Řezáč

Zdroj: ČSÚ, www.nupaky.info

Symboly obce

Existence vesnice je doložena k roku 1380. V roce 1514 se připojily Nupaky ke Kolodějům. Po stavovském povstání získal vesnici Karel Eusebius a ten je připojil ke svému uhřívňevskému statku, kde vydrželi až do roku 1848 do zániku patrimoniím zřízení. Ve 2. polovině 20. století mezi lety 1960-1990 byly Nupaky připojeny k obci Čestlice. Po roce 1990 se staly Nupaky samostatnou obcí. V současné době se obec rozsáhle rozrůstá a to má za následek vzrůstajícího počtu obyvatel.

Rozdělení půdy na území obce

Během let 1995 až 1998 byl vytvořen koncept územního plánu. V platnosti přišel schválením 17. října 2001. Do té doby nebyla v obci žádná pozemková dokumentace a pro následující rozvoj obce musela být připravena. Je v ní zachycena výstavba nových domů, komerční zóny a infrastruktury. V současné době výstavba neustále pokračuje v jednotlivých etapách a obec se nadále rozrůstá.

Tabulka č. 2: Rozdělení půdy

Katastrální plocha (ha)	318
Počet katastrů	1
Počet územně technických jednotek	1
Počet částí obce	1
Celková výměra pozemku (ha)	318
Orná půda (ha)	263
Zahrady (ha)	4
Ovocné sady (ha)	1
Trvalé travní porosty (ha)	8
Zemědělská půda (ha)	276
Lesní půda (ha)	4
Vodní plochy (ha)	2
Zastavěné plochy (ha)	9
Ostatní plochy (ha)	221

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 3: Vývoj počtu vystavěných domů v obci Nupaky

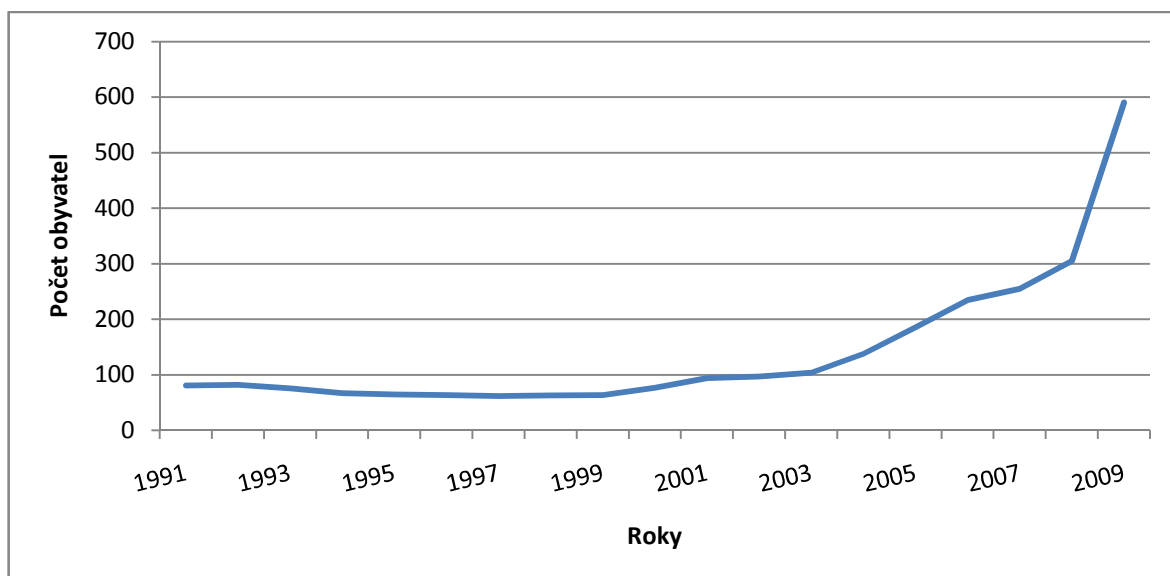
Časová etapa	Vystaveno domů
do 1919	10
1920-1945	4
1946-1980	5
1981-1990	1
1991-2001	10
Po roce 1989	106

Zdroj: ČSÚ, terénní šetření 8. 10. 2010

Obyvatelstvo

Na grafu č. 1 je zachycen vývoj počtu obyvatel po roce 1990, kdy se Nupaky oddělili od obce Čestlice. Po oddělení Nupak od Čestlic obec představovalo pouze pár obytných domů ve staré části Nupak. Po roce 1991 je patrný mírný pokles obyvatelstva, který trvá až do roku 1997, kde nastává mírný vzrůst. Rozsáhlá nová výstavba na území obce měla za následek, že z počátku mírný vzrůst přešel do růstu rapidního. V roce 2009 má již obec 590 obyvatel, což je pomalu osminásobek obyvatel z roku 1991. A těší se velkého zájmu mezi příměstskými oblastmi.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel 1 v obci Nupaky v letech 1991-2009

Zdroj: ČSÚ, pozn. Údaje jsou brány k 1.1.

Následující tabulka zachycuje věkovou strukturu obyvatelstva v obci Nupaky k období 31. 12. 2009. Z tabulky č. 4 je patrné, že největší skupinou obyvatelstva budou

rodiny s dětmi, které využívají příměstskou lokalitu s blízkou dostupností do Prahy. Nupaky jim nabízejí klidný prostor na rozdíl od rušné Prahy.

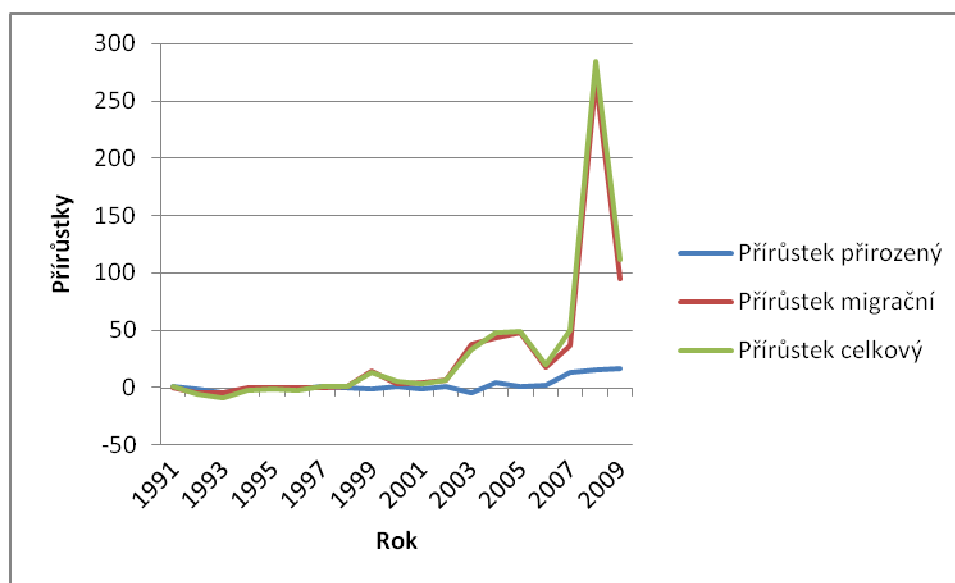
Tabulka č. 4: Struktura obyvatel

Počet obyvatel ve věku 0-14 celkem	132
Muži	72
Ženy	60
Počet obyvatel ve věku 15-64 celkem	538
Muži	264
Ženy	274
Počet obyvatel ve věku 65 a více let celkem	32
Muži	18
Ženy	14

Zdroj: ČSÚ

Na grafu č. 2 je patrná, že největší přírůstek obyvatelstva pramení z přírůstku migračního. Ten je způsoben výstavbou rezidenčních domů a budováním nové infrastruktury.

Graf č. 2: Vývoj přirozeného přírůstku, migračního přírůstku a celkového přírůstku v obci Nupaky v letech 1991-2009

Zdroj: ČSÚ

Hospodářská činnost

Počet podnikatelských subjektů na území obce Nupaky je k datu 31. 12. 2010 celkem 221. Tyto subjekty můžeme rozdělit do dvou skupin z hlediska převažující činnosti a právní formy. Jejich rozdělení je zachyceno v následujících tabulkách.

Tabulka č. 5: Hospodářská činnost podle převažující činnosti

Zemědělství, lesnictví, rybolov	3
Průmysl	11
Stavebnictví	18
Doprava a spoje	8
Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství	42
Ostatní obchodní služby	64
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	1
Školství a zdravotnictví	2
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	13

Zdroj:ČSÚ

Tabulka č. 6: Hospodářská činnost podle právní formy 1

Státní organizace	1
Akciové společnosti	2
Obchodní společnosti	39
Živnostníci	113
Svobodná povolání	4
Zemědělské podnikatelé	2
Ostatní právní formy	30

Zdroj:ČSÚ

Vybavenost obce a její infrastruktura

Jediným možným přímým spojem do Prahy mimo osobní dopravu je autobusová linka č. 385 (Opatov- Mukařov) v čase od 5.00 do 22.00. Její interval je ve všední dny jedna hodina a o víkendech a svátcích dvě hodiny. Nejbližší vlakový spoj se nachází v obci Kolovraty vzdálené 5 km. Výraznou místní stavbou je Golf Hotel Club u Věže, v tomto areálu se nachází i pekárna a cukrárna. Lokalita získala na větší atraktivitě i

založením mateřské školy Klubíčko, která osloví více rodin s malými dětmi. Od listopadu 2008 je v provozu Dětský klub Věžička. V současné době probíhá výstavba sportovních a dětských hřišť.

Tabulka č. 7: Vybavenost obce

Policie	Ano
Kanalizace	Ano
Vodovod	Ano
Restaurace	Ano
Ubytování	Ano
Plyn	Ano
MHD	Ano
Mateřská škola	Ano
Základní škola	Ne
Pošta	Ne
Lékárna	Ne
Lékař	Ne
Samoobsluha	Ne
Železnice	Ne
Základní škola	Ne

Zdroj: ČSÚ, terénní šetření 8. 10. 2010

Míra nezaměstnanosti

Míra registrované nezaměstnanosti v obci Nupaky činí v současné době 10,20 %, je vyšší než míra nezaměstnanosti v Praze, která činí 4,1 % a i než ve střeđočeském kraji, kde je míra nezaměstnanosti 7,8 %. Vyšší nezaměstnanost je dána nízkou nabídkou pracovních příležitostí a nezbytným dojížděním za prací mimo obec.

4 Analýza místního stranického systému

Tato část práce se zabývá rozbohem lokálního politického prostoru v obci Nupaky. K pochopení místní politiky je zapotřebí seznámit se s výsledky jednotlivých voleb zastupitelstva obce a následným rozdělováním mandátů. Jsou zde zachyceny volby z let 1994, 1998, 2002, 2006 a 2010. Během tohoto období docházelo k rozrůstání obce, nastával přírůstek obyvatelstva. S novým obyvatelstvem přišly do obce nové názory, které utvářely obec do současné podoby. Jsou to události, které rozdělují obec a určují současnou popularitu na politické scéně.

Obec Nupaky se svým počtem obyvatel 590 spadá do kategorie malých obcí. Styl této politické scény je přirovnáván k velké rodině. Tato práce nám toto tvrzení má potvrdit nebo vyvrátit. Pro tyto obce by měl být typický velký počet nezávislých sdružení a kandidátů bez politické příslušnosti bez výrazné návaznosti na politické strany. Systém řízení a rozhodování je stavěn na vzájemné spolupráci a známosti mezi jednotlivými členy.

Komunální volby v roce 1994

Volby do zastupitelstev obcí probíhaly v období od 18. 11. – 19. 11. 1994. V tabulce č. 8 je zachycen celkový počet sedmi volených zastupitelů. Zapsaných voličů bylo 57 s celkovým počtem 286 platných hlasů. Volební účast se dostala na 82,46 %. Kandidátní listiny sestavily jen dvě sdružení nezávislých kandidátů s celkovým počtem devíti kandidátů.

Tabulka č. 8: Volby 1994

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Zapsaní voliči	Vydané obálky	Vol. účast v %	Odevzd. obálky	Platné hlasy
		Počet	Zpr.	v %					
7	1	1	1	100.00	57	47	82.46	47	286

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 9: Kandidátní listiny

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Sdružení nezávislých kandidátů	240	83.92	7	6
2	Sdružení nezávislých kandidátů	46	16.08	2	1

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 10: Zvolení členové zastupitelstva

Kandidátní listina	Poř. číslo	Kandidát		Věk	Návrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Pořadí	
		Příjmení, jméno	Tituly				abs.	v %		
1	Sdružení nezávislých kandidátů	2	Vačkář Josef		37	NK	BEZPP	40	16.66	1
1	Sdružení nezávislých kandidátů	3	Chmelíček Pavel		29	NK	BEZPP	40	16.66	2
1	Sdružení nezávislých kandidátů	1	Sládek Pavel		28	NK	BEZPP	19	7,91	3
1	Sdružení nezávislých kandidátů	4	Řezáč Václav		37	NK	BEZPP	36	15.00	4
1	Sdružení nezávislých kandidátů	5	Zedník Josef		47	NK	BEZPP	37	15.41	5
1	Sdružení nezávislých kandidátů	6	Kovář Miroslav		42	NK	BEZPP	37	15.41	6
2	Sdružení nezávislých kandidátů	1	Kabeláč Miroslav		39	NK	BEZPP	21	45.65	1

Zdroj: volby.cz

Komunální volby v roce 1994 byly prvními volbami, které se konaly v samostatných Nupakách po oddělení od Čestlic v roce 1991. Kandidátní listina byla sestavena z obyvatel obce bez politické příslušnosti a kandidaturu podala dvě nezávislá sdružení. První sdružení s rozsáhlejší členskou základnou s celkovým počtem sedmi kandidátů, získalo v zastupitelstvu většinu v počtu šesti zastupitelů. Za toto sdružení neuspěl pouze jeden kandidát a to Poustka Jan. Sedmý člen zastupitelstva byl zvolen z druhého nezávislého sdružení a byl to Kabeláč Miroslav. Zvoleným starostou byl Řezáč Václav z prvního sdružení. Celé zastupitelstvo v čele se starostou odvádělo svou činnost jako neuvolnění. Tyto volby se také vyznačovaly velkou volební účastí. Účast dosáhla 82,46 %.

Komunální volby v roce 1998

Volby do zastupitelstev obcí probíhaly v období od 13. 11. – 14. 11. 1998. V tabulce č. 11 je zachycen celkový počet sedmi volených zastupitelů, stejně jako v minulých volbách. Zapsaných voličů bylo 66 s celkovým počtem 258 platných hlasů. Volební účast se dostala na 62,12 %.

Tabulka č. 11: Volby 1998

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Zapsaní voliči	Vydané obálky	Vol. účast v %	Odevzd. obálky	Platné hlasy
		Počet	Zpr.	v %					
7	1	1	1	100.00	66	41	62.12	41	258

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 12: Kandidátní listiny

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
1 Sdružení nezávislých kandidátů- míst. celkem.	258	100.00	7	7

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 13: Zvolení členové zastupitelstva

Kandidátní listina	Poř. číslo	Kandidát		Věk	Návrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Pořadí
		Příjmení, jméno	Tituly				abs.	v %	
1 Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	1	Řezáč Václav	Ing.	41	NK	BEZPP	38	14.72	1
1 Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	2	Chmelíček Pavel		33	NK	BEZPP	38	14.72	2
1 Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	3	Vačkář Josef		41	NK	BEZPP	38	14.72	3
1 Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	4	Kovář Miroslav		45	NK	BEZPP	39	15,11	4
1 Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	5	Mráz František		54	NK	BEZPP	34	13.17	5
1 Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	6	Zedník Pavel		28	NK	BEZPP	39	15,11	6
1 Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	7	Kabeláč Miroslav		43	NK	BEZPP	32	12,4	7

Zdroj: volby.cz

V komunálních volbách v roce 1998 kandidátní listinu již sestavilo pouze jedno sdružení nezávislých kandidátů místního celku se sedmi kandidáty. Toto sdružení vzniklo sloučením dvou sdružení z minulých voleb, přestupem Kabeláče Miroslava. Osazení kandidátní listiny bylo sestaveno z členů zastupitelstva z voleb v roce 1994. Svoji funkci starosty opět potvrdil inženýr Řezáč Václav. Zastupitelstvo i starosta svoji činnost nadále vykonávali jako neuvolnění. Volební účast ve volbách, oproti minulým poklesla z 82,46 % na 62,12 %.

Komunální volby v roce 2002

Volby do zastupitelstev obcí probíhaly v období od 1. 11. – 2. 11. 2002. V tabulce č. 14 je zachycen celkový počet sedmi volených zastupitelů. Zapsaných voličů bylo 81 s celkovým počtem 289 platných hlasů. Volební účast se dostala na 59,26 %.

Kandidátní listinu sestavilo sdružení nezávislých kandidátů s kandidáty z let minulých. Členská základna sdružení zůstala nezměněna.

Tabulka č. 14: Volby 2002

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Zapsaní voliči	Vydané obálky	Vol. účast v %	Odevzd. obálky	Platné hlasy
		Počet	Zpr.	v %					
7	1	1	1	100.00	81	48	59.26	48	289

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 15: Kandidátní listiny

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Sdružení nezávislých kandidátů- míst. celkem.	289	100.00	7	7

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 16: Zvolení členové zastupitelstva

Kandidátní listina	Poř. číslo	Kandidát		Věk	Návrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Pořadí	
		Příjmení, jméno	Tituly				abs.	v %		
1	Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	1	Řezáč Václav	Ing.	45	NK	BEZPP	40	13.84	1
1	Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	2	Chmelíček Pavel		37	NK	BEZPP	42	14.53	2
1	Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	3	Vačkář Josef		45	NK	BEZPP	43	14.87	3
1	Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	4	Kovář Miroslav		49	NK	BEZPP	43	14.87	4
1	Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	5	Mráz František		58	NK	BEZPP	41	14.18	5
1	Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	6	Zedník Pavel		32	NK	BEZPP	38	13.14	6
1	Sdruž.nezáv.kand.-míst.celkem	7	Kabeláč Miroslav		47	NK	BEZPP	42	14.53	7

Zdroj: volby.cz

Volby v roce 2002 nepřinesly na politickou scénu žádné změny. Stejně jako v minulých volbách kandidátní listinu vypsal pouze jedno sdružení nezávislých kandidátů sestavenou z členů končícího zastupitelstva. Ve funkci starosty nadále pokračoval inženýr Václav Řezáč a stejně jako v minulých obdobích funkce byly vykonávány neuvolněně. Volební účast pokračovala v klesajícím trendu a klesla na 59,26 %.

Komunální volby v roce 2006

Volby do zastupitelstev obcí proběhly v období od 20. 10. – 21. 10. 2006. V tabulce č. 17 je zachycen celkový počet sedmi volených zastupitelů. Zapsaných voličů narostl

na 200 s celkovým počtem 377 platných hlasů. Volební účast se klesla na 44,00 %. Kandidátní listinu sestavilo sdružení nezávislých kandidátů s kandidáty z let minulých. Nedošlo k žádné obměně členů sdružení, jen se poupravil název sdružení.

Tabulka č. 17: Volby 2006

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Zapsaní voliči	Vydané obálky	Vol. účast v %	Odevzd. obálky	Platné hlasy
		Počet	Zpr.	v %					
7	1	1	1	100.00	200	88	44.00	88	377

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 18: Kandidátní listiny

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Sdruž.nezáv.kand. Nupaky	377	100.00	7	7

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 19: Zvolení členové zastupitelstva

Kandidátní listina		Poř. číslo	Kandidát		Věk	Návrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Pořadí
			Příjmení, jméno	Tituly				abs.	v %	
1	Sdruž.nezáv.kand. Nupaky	1	Řezáč Václav	Ing.	49	NK	BEZPP	60	15.91	1
1	Sdruž.nezáv.kand. Nupaky	2	Chmelíček Pavel		41	NK	BEZPP	54	14.32	2
1	Sdruž.nezáv.kand. Nupaky	3	Kovář Miroslav		53	NK	BEZPP	55	14.58	3
1	Sdruž.nezáv.kand. Nupaky	4	Zedník Pavel		36	NK	BEZPP	53	14,05	4
1	Sdruž.nezáv.kand. Nupaky	5	Mráz František		62	NK	BEZPP	47	12,46	5
1	Sdruž.nezáv.kand. Nupaky	6	Kabeláč Miroslav		51	NK	BEZPP	52	13.79	6
1	Sdruž.nezáv.kand. Nupaky	7	Vačkář Josef		49	NK	BEZPP	56	14.85	7

Zdroj: volby.cz

Volby v roce 2006 jen potvrdily dosavadní zastupitelstvo v čele se starostou inženýrem Václavem Řezáčem. I tyto nepřinesly žádné změny na politické scéně. Lidé opět volili stejné zastupitelstvo jako v roce 1994. Volební účast klesla na 44 %. Pokles je způsoben téměř nulovou možností výběru jiných kandidátů.

Komunální volby v roce 2010

Volby do zastupitelstev obcí probíhaly v období od 15. 10. – 16. 10. 2010. V tabulce č. 20 je zachycen celkový počet devíti volených zastupitelů. Zapsaných voličů bylo již 385 s celkovým počtem 1274 platných hlasů. Volební účast se dostala na 44,16 %. Kandidátní listinu sestavilo sdružení nezávislých kandidátů s kandidáty z let minulých.

Sdružení využilo podporu politické strany TOP 09. V těchto volbách se poprvé objevil protikandidát s politickou příslušností. Byla to paní inženýrka Petra Zikmundová za ČSSD.

Tabulka č. 20: Volby 2010

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Zapsaní voliči	Vydané obálky	Vol. účast v %	Odevzd. obálky	Platné hlasy
		Počet	Zpr.	v %					
9	1	1	1	100.00	385	170	44.16	170	1274

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 21: Kandidátní listiny

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	1237	97.10	9	9
2	Česká strana sociálně demokratická	37	2,90	1	0

Zdroj: volby.cz

Tabulka č. 22: Zvolení členové zastupitelstva

Kandidátní listina	Poř. číslo	Kandidát		Věk	Návrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Pořadí	
		Příjmení, jméno	Tituly				abs.	v %		
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	1	Řezáč Václav	Ing.	53	NK	BEZPP	143	11,56	1
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	2	Chmelíček Pavel		45	NK	BEZPP	144	11,64	2
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	3	Zedník Pavel		40	NK	BEZPP	137	11,07	3
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	4	Mráz František		66	NK	BEZPP	130	10,5	4
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	5	Kabeláč Miroslav		55	NK	BEZPP	136	10,99	5
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	6	Vačkář Josef		53	NK	BEZPP	133	10,75	6
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	7	Gilík Lukáš		35	NK	BEZPP	138	11,15	7
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	8	Dachovský Jan	Ing.	33	NK	BEZPP	141	11,39	8
1	SNK Nupaky s podporou TOP 09	9	Hnát Jaroslav	JUDr.	69	NK	BEZPP	135	10,91	9

Zdroj: volby.cz

Volby v roce 2010 přinesly pro Nupaky výrazné politické změny. Stávající sdružení nezávislých kandidátů v čele s inženýrem Václavem Řezáčem a s podporou strany TOP 09 bylo konfrontováno s politickou stranou ČSSD a její jedinou členkou kandidátky inženýrkou Petrou Zikmundovou. Sdružení nezávislých kandidátů muselo pro nastávající volby rozšířit svou základnu a to z důvodů úmrtí stálého člena Miroslava Kováře a rozšířením počtu zastupitelů. Sdružení rozšířili Gilík Lukáš, ing. Dachovský

Jan, judr. Hnát Jaroslav. Volby opět dopadly úspěšně pro sdružení nezávislých kandidátů a dosáhli celkového počtu devíti získaných mandátů. Inženýrka Petra Zikmundová s 2,9 % hlasů nezískala mandát. Do čela zastupitelstva ve funkci starosty se opět prosadil inženýr Václav Řezáč.

Tabulka č. 23: Úspěšnost členů zastupitelstva

Příjmení, jméno, titul	Návrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy v %				
			1994	1998	2002	2006	2010
Vačkář Josef	NK	BEZPP	16,66	14,72	14,87	14,85	10,75
Chmelíček Pavel	NK	BEZPP	16,66	14,72	14,53	14,32	11,64
Sládek Pavel	NK	BEZPP	7,91	-	-	-	-
Řezáč Václav Ing.	NK	BEZPP	15	14,72	13,84	15,91	11,56
Zedník Pavel	NK	BEZPP	15,41	15,11	13,14	14,05	11,07
Kovář Miroslav	NK	BEZPP	15,41	15,11	14,87	14,58	-
Kabeláč Miroslav	NK	BEZPP	45,65	12,4	14,53	13,79	10,99
Mráz František	NK	BEZPP	-	13,17	14,18	12,46	10,5
Gilík Lukáš	NK	BEZPP	-	-	-	-	11,15
Dachovský Jan Ing.	NK	BEZPP	-	-	-	-	11,39
Hnát Jaroslav	NK	BEZPP	-	-	-	-	10,91

Zdroj: volby.cz

Stálost na komunální politické scéně v obci Nupaky je patrná ze čtyř členů vykonávající svoji neuvolněnou funkci zastupitelů a starosty od prvních voleb v roce 1994 až do posledních roku 2010. Toto dvacetileté období vykonávají funkci zastupitelů Vačkář Josef, Chmelíček Pavel, Zedník Pavel a funkci starosty inženýr Václav Řezáč. V posledních komunálních volbách v roce 2010 nastalo navýšení počtu zastupitelů ze sedmi na devět. Stávající základna členů byla rozšířena o Lukáše Gilíka, inženýra Jana Dachovského a Jaroslava Hnáta.

5 Závěr

Po analýze dat a na základě získaných podkladů lze obec jednoznačně přirovnat k modelu nejmenší obce dle Petra Jüptnera⁵⁸. Nejmenší obce mají kritéria v podobě horní hranice počtu obyvatel, která se pohybuje kolem 1700 obyvatel. Na politické scéně se nezřídka objevují pouze nezávislí kandidáti a jejich sdružení, formálně zde často existují maximálně dvě politické strany. Politická sdružení a strany mají nízký počet členů. Tito členové se nadržují své politické příslušnosti a chápou ji jako jakési nutné zlo, na které se po volbách zapomíná.

Samospráva v nejmenších obcích bývá zpravidla tvořena nezávislymi kandidáty v různých podobách jako jednotlivci nebo jako sdružení nezávislých kandidátů. Model samosprávy nejmenší obce bývá přirovnáván k tzv. velké rodině, která je chápána jako nesoutěživý systém. Mezi jednotlivými členy zastupitelstva probíhá spolupráce a nepanuje soutěživá povaha.

V období od prvních voleb roku 1994 až do předposledních voleb roku 2006 kandidovalo vždy pouze sdružení nezávislých kandidátů se stálým počtem členů, které vždy jen potvrdilo své pokračování ve výkonu funkce v sedmičlenném zastupitelstvu. Starosta obce inženýr Václav Řezáč, který je rodákem z Nupak, vykonává svoji funkci od prvních voleb do současnosti. Tito lidé ze sdružení nezávislých kandidátů jsou starousedlíci a pamatují oddělení Nupak od Čestlic. Po rozhovoru s několika obyvateli obce lze tvrdit, že lidé jim věří. Celé zastupitelstvo v čele se starostou odvádí veškerou práci jako neuvolnění ve svém volném čase za minimální odměny, kdy si nikdo neúčtuje žádné náhrady, cestovné atd. V roce 2010 se konaly první volby, kde se proti sdružení nezávislých kandidátů postavila poprvé politická strana ČSSD s jedinou členkou Petrou Zikmundovou. Lze se domnívat, že impuls vyvěrá z nespokojenosti nově příchozích, například s intervaly spojů MHD, s výstavbou domů podle stavebního plánu atd. Tito lidé nebyli připraveni na to, co je čeká mimo Prahu a berou například školku jako samozřejmost a další pro ně běžné věci, ke kterým obec musela dojít postupně. Inženýrka Petra Zikmundová nezískala dostatečný počet hlasů na místo v zastupitelstvu a volby opět vyhrálo sdružení nezávislých kandidátů. SNK s podporou

⁵⁸ Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.

TOP 09 pokračuje ve výkonu funkce prakticky ve stejném složení jako v minulých letech. Tyto poslední volby splňují model nejmenší obce od Jüptnera, kde její kritéria jsou horní hranice obyvatel 1700 a formálně zde existují maximálně dvě politické strany.

Jeden z největších problémů je rozdíl mezi počtem přihlášených obyvatel s trvalým bydlištěm v obci a skutečným počtem obyvatel v obci, který dosahuje téměř dvojnásobku. Obec hospodaří s rozpočtem pro obyvatelstvo s trvale přihlášeným bydlištěm v obci a od toho se odvíjí počet peněz vložených na svoz odpadu, čištění kanalizace a údržbu infrastruktury. Tyto peníze pak dále chybí pro investování do rozvoje obce, do oblasti kultury. V roce 2006 začala výstavba mateřské školky Klubíčko, která zahájila svůj provoz 29. 9. 2009. Přípravy pro tento projekt začaly již v roce 2002. Do této mateřské školky se přijímají přednostně děti z Nupak. Dále se pro obyvatele pořádá mnoho akcí financovaných obcí, jako je Mikulášská, Dětský den atd..

Do budoucna se počítá s rozsáhlou investiční činností v podobě nové autobusové zastávky, dálničního sjezdu, protihlukové stěny na D1, rozšiřování veřejného osvětlení, údržby silnic a vysazování nové zeleně. V současné době se Nupaky nadále rozrůstají o nové domy. Obec spolupracuje se společností Canaba, která staví domy na klíč. Staví již třetí etapu těchto domů pod názvem JIH 3.

Na obci Nupaky je vidět, že s dvacetiletým úsilím nejmenší vesnice na okrese dosáhla soběstačnosti a je schopna si zajistit vlastní financování.

Další vývoj lze těžko odhadnout. Dle zkušeností z jiných výzkumů,⁵⁹ zvyšující se počet obyvatel v malých obcích většinou vede k většímu počtu stran účastnících se komunálních voleb.

⁵⁹ Viz. ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. Lokální politické stranictví, s. 240. ISBN 978-80-247-3061-5.

6 Seznam použité literatury

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

Čmejrek, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008, ISBN 978-80-87197-00-4.

Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3.

Čmejrek, J; Bubeníček, V; Luhanová, M. Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN: 80-213-1157-6.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

David, R. Politologie. Základy společenských věd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2005, ISBN 80-7182-162-4

Zákon č. 2/2003 Sb.

Zákon č.491/2001 Sb.

Elektronické zdroje

<http://www.nupaky.info>

<http://www.volby.cz>

<http://www.czso.cz>